

Братя Грим
Фридер и Катерлизхен

Живели някога един мъж и една жена. Мъжът се казвал Фридер, а жената – Катерлизхен.

Веднъж Фридер казал:

– Ще отида на полето, а ти, Катерлизхен, приготви за обяд нещо вкусно и налей вино, за да хапна и да пийна като се върна.

– Върви, Фридер – отговорила Катерлизхен, – върви, аз ще приготвя каквото трябва.

Като дошло време за обяд, тя взела пушено месо и сложила тигана на огъня. „Докато месото се пържи – помислила си тя, – ще слеза в избата да наля вино.“

Отишла в избата и започнала да налива вино в една голяма кана. Изведнъж се сетила, че кучето не е вързано и може да отмъкне месото от тигана. „Добре, че се сетих навреме“ – казала си Катерлизхен и хукнала навън.

Ала кучето вече било захапало месото и тичало с него из двора. Като го видяла, Катерлизхен го подгонила, но не могла да го настигне.

– Е, каквото е изгубено, изгубено е – казала тя и тръгнала едва-едва към къщи, защото била много изморена.

В това време каната се била напълнила и виното било изтекло на пода. Като видяла какво е станало, Катерлизхен се завайкала:

– Какво ще правя сега? Ще трябва да измисля нещо, за да не забележи Фридер.

Помислила малко и си спомнила, че в килера има една торба с хубаво пшеничено брашно. Взела го и го посипала по пода на избата. Щом – свършила тази работа, огледала наоколо и останала много доволна.

– Всичко е наред – казала тя. – Избата е суха и чиста.

На обяд Фридер се върнал къщи.

– Е, какво си ми приготвила за ядене? – попитал той жена си.

– Ах, Фридер, исках да ти опържа месо, но кучето го отмъкна от тигана. И докато тичах след него, виното изтече от бъчвата. Но аз посипах по пода брашно и сега навсякъде е чисто и сухо.

– Ах, Катерлизхен, какво си направила?! Как можа да оставиш кучето да отмъкне месото и виното да изтече от бъчвата? И на всичкото отгоре да изсипеш хубавото пшеничено брашно!

– Но аз не знаех, Фридер – отговорила Катерлизхен. – Трябваше да ми кажеш по-рано.

„Ако жена ми ще прави все така – казал си Фридер, – ще трябва добре да си помисля.“

Веднъж той спечелил доста пари и ги сменил срещу злато. Върнал

се вкъщи и казал на жена си:

– Виждаш ли тези жълти кръгчета? Ще ги скрия в едно гърне и ще зароя гърнето в земята под яслата на кравата. Но внимавай да не ги докоснеш, защото лошо ще си изпатиш!

– Не, Фридер, няма да се докосна до тях – отговорила Катерлизхен.

Един ден, когато Фридер го нямало вкъщи, дошли търговци, които продавали гърнци и всякакви други съдове. Попитали Катерлизхен дали няма да си купи от стоката им.

– Аз нямам пари – казала Катерлизхен – и затова не мога нищо да купя. Има само едни жълти кръгчета, но не зная дали ще ви свършат работа.

– Жълтите кръгчета може и да ни свършат работа. Я ги покажи!

– Отидете в обора – казала Катерлизхен. – Заровени са под яслата на кравата. Извадете ги вие, аз не бива да се докосвам до тях.

Търговците отишли в обора. Разровили под яслата, извадили гърнето и видели, че в него има злато. Взели го и избягали. А стоката останала в къщата. Понеже в кухнята имало достатъчно съдове, Катерлизхен решила да посади цветя в глинените гърнета и да ги нареди покрай оградата.

Вечерта Фридер се прибрал, видял гърнциите и попитал:

– Катерлизхен, ти ли подреди тези гърнета?

– Да – отговорила тя. – Купих ги за жълтите кръгчета, които беше заровил в обора. Но аз не ги докоснах. Търговците сами ги взеха.

– Ах, Катерлизхен, какво си направила? Та това беше чисто злато – всичкото ни богатство. Защо го направи?

– Но аз не знаех, Фридер. Трябваше да ми кажеш по-рано.

После Катерлизхен се замислила и казала:

– Слушай, Фридер, хайде да догоним крадците и да си вземем златото.

– Добре – съгласил се Фридер. – Ще опитаме, но ти вземи хляб, масло и малко сирене, за да хапнем по пътя.

Двамата тръгнаха да търсят крадците. Фридер вървял напред, защото ходел по-бързо, а Катерлизхен изоставала. „По-добре е да не бързам толкова. Като се връщаме обратно, аз ще бъда отпред.“ – помислила си тя.

Стигнали до планината. Като започнала да се изкачва по склона, Катерлизхен видяла, че земята е дълбоко набраздена. И понеже била милостива, намазала пукнатината с маслото. Но като се навела, едно парче сирене паднало от кошницата и се търкулнало надолу по склона.

„Един път вече се изкачих по склона – казала си тя. – За едно парче сирене няма да сляза до долу. Ще пусна друго парче, и то ще го върне обратно.“ – Извадила още сирене и го хвърлила надолу. Но сиренето не се върнало. Тогава тя хвърлила трето парче. „Може би двете парчета чакат третото и затова не искат да се върнат.“ – помислила си тя. Ала и трите парчета не се върнали. „Трябва да помисля – казала си Катерлизхен. – Може би третото парче не е намерило пътя и се е загубило. Значи трябва да изпратя четвърто парче, за да извика останалите.“ Но и с четвъртото парче се случило същото. Тогава Катерлизхен се ядосала и хвърлила надолу по склона всичкото сирене. Почакала малко, за да види какво ще стане, но сиренето не се върнало.

– Е, аз си тръгвам – казала тя. – После вие ще ме гоните!

Продължила по пътя и настигнала Фридер.

– Дай ми сега нещо да похапна – казал той.

Катерлизхен му дала само сух хляб.

– А къде са маслото и сиренето? – попитал Фридер.

– Ах, Фридер – казала Катерлизхен, – с маслото намазах пукнатините по земята, а сиренето... сиренето скоро ще се върне. Едно парче падна от кошницата и аз изпратих след него останалите, за да го върнат обратно.

– Не трябваше да правиш това, Катерлизхен! – извикал Фридер.

– Вярно е – отговорила тя, – но да ми беше казал по-рано.

Двамата изяли сухия хляб и Фридер попитал:

– Заклучи ли къщата, когато излезе?

– Не, Фридер. Трябваше да ми кажеш по-рано.

– Тогава се върни къщи да заключиш и после ще продължим. Ще донесеш и още нещо за ядене. Аз ще те почакам тук.

Катерлизхен тръгнала и си помислила: „Фридер не обича масло и сирене. Затова ще му занеса сушени круши.“

Щом пристигнала къщи, заключила вратата на горния етаж с катинар, а долната свалила от пантите и я взела със себе си, защото мислела, че щом няма врата, никой не може да влезе в къщата.

Катерлизхен тръгнала бавно по обратния път и си мислела: „Нека Фридер да си почине добре.“ Като го видяла, казала:

– Ето, нося вратата на къщата, за да я пазиш.

– Боже мой! – извикал Фридер. – Колко умна жена имам! Свалила долната врата, та всеки да може да влезе, а заключила горната с катинар. Вече е късно да се връщаме у дома. Така и така си донесла вратата, ще я носиш по пътя.

– Добре – съгласила се Катерлизхен, – ще нося вратата, но торбата с крушите ми тежи. Затова ще я закача на вратата, нека тя да я носи.

Двамата отишли в гората и започнали да търсят крадците, но не ги намерили. И понеже се стъмнило, качили се на едно високо дърво, за да пренощуват. Тъкмо се настанили сред клоните, под дървото дошли крадци и седнали, за да си поделят плячката. Фридер слязъл тихо от дървото, събрал камъни и отново се качил. После започнал да хвърля камъните върху крадците, но не можал да ги улучи.

– Сигурно вятърът брули шишарки – казали крадците.

В това време Катерлизхен държала вратата на гърба си. Станало й много тежко, но тя си мислела, че ѝ тежат крушите и казала:

– Фридер, ще хвърля крушите!

– Недей, Катерлизхен – казал той. – Крадците ще ни забележат и тогава е свършено с нас!

– Не мога повече, много ми тежат – изплакала тя.

– Хвърли ги, дявол да те вземе!

И крушите се посипали между клоните.

– Сигурно птиците хвърлят тор отгоре – казали крадците.

Но вратата толкова много натежала на Катерлизхен, че тя казала:

– Ще хвърля вратата долу.

– Недей, Катерлизхен – прошепнал Фридер, – крадците веднага ще ни забележат.

– Но, скъпи Фридер, не издържам повече! Много ми тежи!

– Хвърли я, пък каквото ще да става!

Вратата паднала на земята с гръм и трясък. Крадците скочили и се развикали:

– Дяволът слиза от дървото!

Хукнали да бягат и оставили плячката си. На разсъмване Фридер и Катерлизхен слезли от дървото и намерили златото. Зарадвали се много и доволни се прибрали къщи.

– Сега трябва да бъдеш по-разумна, Катерлизхен – казал той на жена си, – и трябва да ми помагаш в работата.

– Добре, Фридер, обещавам. Ще отида на полето и ще ожъна.

Отишла тя на полето, но решила най-напред да похапне. Но като се нахранила, ѝ се доспало. Започнала да жъне, ала нали била сънена, без да иска си срязала роклята със сърпа. После легнала и заспала. Като се събудила и видяла, че е полугола, си казала. „Аз ли съм или не съм аз?“ Вече било тъмно и Катерлизхен хукнала към дома си. Почукала на вратата и извикала:

– Фридер!

– Какво има? – обадил се мъжът ѝ.

– Вкъщи ли е Катерлизхен?

– Да – отговорил Фридер, – вкъщи е.

Катерлизхен се изплашила и изтичала навън. На пътя срещнала разбойници. Отишла при тях и им казала:

– Ако сте тръгнали да крадете, ще ви помогна.

Разбойниците помислили, че тя добре познава околността и се съгласили. Катерлизхен се приближила до една от къщите и извикала:

– Хей, добри хора, имате ли нещо за крадене? Дошли сме да крадем!

Тогава разбойниците решили да се отърват от нея и ѝ казали:

– На края на селото е къщата на попа. В градината расте ряпа. Извади ряпата и ни я донеси.

Катерлизхен отишла в градината и започнала да тегли ряпата, но се изморила и седнала да си почине. В това време покрай къщата минал някакъв пътник и като погледнал в градината, помислил, че самият дявол тегли ряпата. Изтичал при попа и казал:

– Дядо попе, дяволът тегли ряпата в градината. Трябва да отидеш и да го прогониш!

– Не мога, синко – отговорил попът. – Куц съм и не мога да ходя.

– Аз ще те подпирам вместо патерица – казал пътникът.

Двамата отишли в градината, а Катерлизхен тъкмо била станала, за да тегли ряпата.

– О! – извикал попът. – Това е самият дявол! – От страх забравил, че е куц и хукнал да бяга с всички сили.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки

Превод – Димитър Стоев

Илюстрации – Антония Дончева

Редактор – Петя Дочева

Технически редактор – Иван Додов

Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2477>]